

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

MORSKI
INSTYTUT RYBACKI

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
7

RYNEK RYB

stan i perspektywy

ISSN 1732-5889

**ANALIZY
RYNKOWE**

MAJ 2007

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Polityka rybacka i regulacje rynku ryb – *E. Kuzebski, J. Seremak-Bulge, B. Pieńkowska*
- III. Światowy rynek ryb i owoców morza – *E. Kuzebski, M. Rakowski*
- IV. Krajowa produkcja ryb i owoców morza
  1. Rybołówstwo morskie – *E. Kuzebski*
  2. Rybactwo śródlądowe – *J. Seremak-Bulge*
- V. Popyt na ryby i owoce morza
  1. Przetwórstwo – *S. Szostak, J. Drożdż*
  2. Spożycie ryb – *B. Pieńkowska*
- VI. Handel zagraniczny rybami i owocami morza oraz ich przetworami – *K. Hryszko*
- VII. Ceny ryb i ich przetworów – *J. Seremak-Bulge, S. Szostak*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano
w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64
oraz
w Zakładzie Ekonomiki Rybackiej MIR
Kołłątaja 1, 81-332 Gdynia
Kierownik Zakładu – dr Emil Kuzebski, tel.: (0·prefiks·58) 73-56-118

AUTORZY:

dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-666

dr Emil Kuzebski
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-118

dr Barbara Pieńkowska
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-115

mgr Marcin Rakowski
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-119

mgr Stanisław Szostak
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-120

mgr inż. Krzysztof Hryszko
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-719

mgr Jadwiga Drożdż
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 17.04.2006 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w grudniu 2007 r.

REASUMPCJA

Podaż ryb konsumpcyjnych na rynek krajowy w 2006 r. była o 7,2 % większa niż przed rokiem i wyniosła prawie 447 tys. ton. Połowry krajowe zmalały o ponad 6%, pod wpływem znaczącej obniżki połowów bałtyckich. Rybacy odłowili na Bałtyku niespełna 105 tys. ton ryb, a więc prawie o 16% mniej niż przed rokiem. Małe wydajności połowowe, często sztormowa pogoda, niskie kwoty połowowe i długi okres zakazu połowów dorszy, przy znacznym wzroście kosztów eksploatacji statków i łodzi rybackich były przyczyną niskiej opłacalności połowów na Bałtyku, która nie uległa poprawie w 2006 r. Potencjał połowowy został zredukowany o ok. 40%. Limity połowowe zostały wykorzystane od 46% (szproty) do 94% (dorsze).

Połowry dalekomorskie wzrosły o 72,5%. Ogółem połowry morskie były mniejsze niż przed rokiem o 8% i wyniosły nieco ponad 128 tys. ton. Produkcja i połowry ryb słodkowodnych wyniosły niespełna 54 tys. ton, tj. prawie o 2% mniej niż w 2005 r. Wpłynęła na to mniejsza produkcja karpia oraz połowry ryb dziko żyjących. Produkcja pstrągów oraz pozostałych ryb towarzyszących akwakulturze prawie nie zmieniła się. Udział akwakultury w produkcji ryb słodkowodnych przekroczył 2/3.

W 2006 roku dynamika obrotów handlowych rybami i ich przetworami była wyraźnie mniejsza niż przed rokiem. Według nieostatecznych danych wolumen importu był większy o prawie 11%, a eksportu o ok. 8,5%, ale począwszy od lipca dynamika słabła, a w ostatnim kwartale wystąpił spadek

wywozu. W konsekwencji ograniczono także przywozy. Duża część importowanych ryb i owoców morza jest bowiem reeksportowana po ich przetworzeniu. Import ryb w 2006 r. wyniósł prawie 574 tys. ton (w ekwiwalencie wagi żywej), o wartości 670 mln EUR. Wyższy import pozwolił nie tylko na wyeksportowanie prawie 285 tys. ton ryb i ich przetworów o wartości ponad 625 mln EUR, ale również na wzrost spożycia ryb o 0,23 kg/mieszkańca.

Znacznie większy wzrost cen w imporcie niż w eksporcie oraz wysoki kurs walutowy spowodowały, że konkurencyjność cenowa polskiej oferty stopniowo słabła, a dynamika obrotów handlowych rybami i ich przetworami malała. Poprawiło się ujemne saldo handlu zagranicznego sektora rybnego, które wyniosło 25 mln EUR, wobec niespełna 50 mln EUR w 2005 r. Nowym zjawiskiem w handlu zagranicznym rybami w 2006 r. był blisko 5-krotny wzrost przywozu do 45 tys. ton (w wadze żywej) nieznaney 2 lata temu słodkowodnej pangii. W pierwszym kwartale 2007 r. nastąpił dalszy spadek zarówno eksportu, jak i importu, co może zapowiadać zmniejszenie obrotów handlowych w całym 2007 r.

W 2006 r. dynamicznie rozwijało się przetwórstwo ryb, które zwiększyło się o ok. 15%, a jego wartość o ok. 30%. Zwiększyła się produkcja wszystkich grup asortymentowych z wyjątkiem ryb mrożonych których wytworzono w 2006 r. o ponad 50% mniej. Poprawiły się wyniki finansowe przedsiębiorstw. Jest to efekt znacznego wzrostu cen

zbytu produktów finalnych i zwiększenia rozmiarów produkcji. Złagodziły one skutki wyższych cen surowców importowanych i kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw. W 2006 r. poprawiły się wszystkie wskaźniki rentowności oraz płynności finansowej. Wartość inwestycji ponad 2-krotnie przewyższała wysokość amortyzacji.

Spożycie ryb w 2006 r. wzrosło do ponad 12 kg/mieszkańca, przede wszystkim za sprawą dynamicznego wzrostu spożycia ryb słodkowodnych (z 1,8 do 2,8 kg/mieszkańca). Spożycie ryb morskich zmalało o 2,5%, mimo większego spożycia śledzi i łososi. Zadecydowało o tym zmniejszenie spożycia makreli i pozostałych ryb morskich. Wzrost spożycia ryb słodkowodnych o prawie 60% był rezultatem przede wszystkim 4,6-krotnego wzrostu konsumpcji importowanej pangii.

W 2006 r. ryby należały do droższych artykułów żywnościowych, zwłaszcza na poziomie detalu. Przyrost cen ryb wyprzedzał zwłaszcza podwyżki cen mięsa i jego przetworów. Mniejszy był przyrost cen na poziomie zbytu jak i pierwszej sprzedaży. Na poziomie producenta przez większą część roku ceny nie zmieniały się lub wykazywały słabe tendencje spadkowe. Do wyjątków należały ceny dorszy, które w czwartym kwartale mocno wzrosły oraz pstrągi, które przy sprzedaży hurtowej zdrożały silniej niż na innych poziomach kanałów marketingowych. W 2007 r. rynek ryb będzie należał do najbardziej stabilnych cenowo rynków żywnościowych.

Bilans ryb i owoców morza w Polsce (tys. ton wagi żywej)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006 S	2007 P
Połowry morskie	173,5	136,3	125,6	112,7
w tym bałtyckie	153,8	124,3	104,9	92,0
- połowry ryb niekonsumpcyjnych	38,0	30,2	21,7	20,0
dalekomorskie	19,7	12,0	20,7	20,7
Połowry słodkowodne i akwakultura	54,5	54,9	53,9	56,5
Razem połowry krajowe	228,0	191,2	179,5	169,2
W tym ryb konsumpcyjnych	190,0	161,0	157,8	149,2
Import	481,3	518,3	573,6	590,7
Eksport	227,4	262,8	284,8	270,1
w tym: eksport z burty*	31,7	23,9	20,7	20,7
eksport z lądu	195,7	238,9	264,1	249,4
Podaż ryb konsumpcyjnych na rynek krajowy	443,9	416,5	446,6	469,8

* ryby konsumpcyjne

S – szacunek, P – prognoza

Źródło: Dane MIR oraz szacunek IERiGŻ-PIB na podstawie danych IRŚ.

SUMMARY

The supply of fish on the domestic market in 2006 was 7,2% up on 2005 and totalled slightly above 447 thousand tons. Overall domestic catches declined by 6%, which reflected decline in the catches on Baltic Sea by 16%. Low catch efficiency, stormy weather, low TACs and long closed period overlapping with increasing costs led to a low profitability of catches on Baltic Sea. The catch capacity was reduced by about 40%. TACs were utilised from 46% (sprouts) to 96% (cod).

Deep sea catches increased by 72,5%. In total sea catches in 2006 were 8% down on 2005 and totalled 128 thousand tons. Fresh water catches and fish production totalled just 54 thousand tons, i.e. 2% up on 2005, which reflected declining carp production as well as fresh water catches. The production of trout and other fish out of aquaculture remained unchanged. The share of aquaculture in fresh water fish production exceeded 2/3.

In 2006 foreign trade in fish and fish products shows a clear slowdown. According to preliminary data the volume of imports increased by 11% and the volume of exports by 8,5%. Starting from July 2006 the dynamics of exports kept shrinking. Finally, in the last quarter of 2006 a decline in was observed. In consequence imports were reduced as well. Large share of imported fish and sea food is subject to processing and re-exported afterwards. Fish imports

in 2006 totalled 574 thousand tons (in live weight equivalent), with the value of EUR 670 million. Higher imports allowed for re-export of 285 thousand tons of fish and fish products (EUR 625 million) and also assured the increase in consumption by 0,23 kg per capita.

The prices of imported fish grew faster than it was in the case of exports, which along with strong zloty gradually eroded the price competitiveness of Polish exports. In consequence of that the dynamics of trade showed a decline. The negative balance of trade in fish and fish products totalled EUR 25 million versus EUR 50 million in 2005. The imports of unknown two years ago fresh-water panga increased by 5 times to 45 thousand tons (live weight), which was a new phenomenon in Poland. In the first quarter of 2007 foreign trade in fish and fish products shows a further decline, which indicates a possibility of decline in the whole 2007.

Fish processing in 2006 showed a dynamic development (increase by 15% in terms of volume and by 30% in terms of value). The production of most fish selection increased (except of frozen fish, which halved). Financial standing and economic performance of the sector improved, which reflected a considerable increase in prices at the factory gate and growing output. Therefore the negative outcomes of high raw material prices

and operating costs were neutralised. In 2006 all profitability and liquidity ratios showed clear improvement. The value of investments doubled the value of amortisation.

The consumption of fish and fish products in 2006 increased to over 12 kg per capita. The increase resulted from a dynamic growth in the consumption of fresh water fish (from 1,8 to 2,8 kg per capita). Despite growing consumption of herring and salmon the consumption of sea fish declined by 2,5% due to declining consumption of mackerel, and other seas fish. The increase in fresh water fish consumption by 60% reflected mainly 4,6-time increase in the consumption of imported panga.

In 2006 fish prices showed one of the highest increases among the other food product prices, in particular at the retail level. The dynamics of the fish prices was higher than it was in the case of meat and meat products. The fish price increase was lower at the factory gate and primary wholesale. The prices at factory gate were stable for most of the year, with exception of cod and trout prices. The prices of cod in the fourth quarter showed a steep increase and the prices of trout at the wholesale level increased higher than at other stages of the food chain. In 2007 the fish market will be one of the most stable markets in respect of the prices.

Table

Fish balance sheet in Poland over the period of 2000-2006 ('000 t of live weight)

Item	2004	2005	2006 E	2007 F
Total sea catches	173,5	136,3	125,6	112,7
of which Baltic Sea catches	153,8	124,3	104,9	92,0
- industrial catches (not for consumption)	38,0	30,2	21,7	20,0
deep-sea catches	19,7	12,0	20,7	20,7
Fresh-water catches and aquaculture	54,5	54,9	53,9	56,5
Total domestic catches	228,0	191,2	179,5	169,2
Import	190,0	161,0	157,8	149,2
Export	481,3	518,3	573,6	590,7
including: ship to ship trade*	227,4	262,8	284,8	270,1
from land	31,7	23,9	20,7	20,7
Domestic supply of fish for consumption	195,7	238,9	264,1	249,4
	443,9	416,5	446,6	469,8

* for consumption

E - estimation

F - forecast

Source: Sea Fisheries Institute (MIR) data and the IAFE estimations on the basis of Fresh-Water Fisheries Institute (IRŚ) data

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek drobiu i jaj (31) • maj 2007,
2. Rynek ziemniaka (31) • maj 2007,
3. Rynek mięsa (32) • maj 2007,
4. Rynek cukru (31) • czerwiec 2007,
5. Rynek zbóż (32) • czerwiec 2007,
6. Rynek rzepaku (31) • czerwiec 2007,
7. Rynek owoców i warzyw (30) • czerwiec 2007,
8. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (32) • wrzesień 2007,
9. Rynek pasz (22) • październik 2007,
10. Rynek mleka (33) • październik 2007,
11. Rynek ziemi rolniczej (10) • listopad 2007,
12. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (26) • grudzień 2007,
13. Popyt na żywność (8) • grudzień 2007,
14. Rynek ryb (8) • grudzień 2007.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2007 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks·22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
